Galtzaundi

Tolosaldeko Herri Aldizkaria

10/6/4 | 325

- UEMA eguna Mallabian
- Illargi Coupage
- Mintzalagunekin mintzatzen
- Altzora oinez joateko aitzakia
- Amezketar bat amezketar bati buruz hizketan
- Anoetako xakelariak bikain

Ekainak 13 Eskola txikien festa Altzon

- Yurre Ugarterekin solasean

Inoiz baino indartsuago, inoiz baino elkartuago

Eskola Txikiak hizpide izan dira azken urte honetan, batez ere Larraul, Itziar eta Zubietako kasuen berri iritsi zaigu komunikabideetatik. Isabel Ceelaren hezkuntza sailak entzungor egiten die irakasle guraso eta udalen eskaerei, eta hori gutxi balitz aurreko gobernuarekin hitzartutako gauza asko atzera bota dizkiete. Egoera zaila da, baina arazoaren aurrean eskola txikietako irakasle eta gurasoak inoiz baino indartsuago eta elkartuago sentitzen dira. Ilusio hori ekainaren 13an Altzon ospatuko den eskola txikien festan islatuko da. Festaren aitzakian mahai-inguruan bildu ditugu Mikel Olano (Altzoko Santilazpi guraso elkarteko lehendakaria), Mila Etxeberria (Imaz Bertsolaria eskolako zuzendaria), Ixabel Lakuntza (Eskola Txikietako Gipuzkoako Irakasleen koordinatzailea), Izaskun Karrera (Gipuzkoako gurasoen koordinakundearen lehendakaria) eta Ana Eizagirre (Euskal Herriko Eskola Publikoen guraso elkarteetako koordinatzailea).

Leire Zubeldia

Egiguzue Altzoko Imaz Bertsolaria Eskolaren aurkezpena

Mila Etxeberria: Aurten 59 ikasle eta hamar irakasle ditugu, tartean hezitzaile bat ere bai. Haur Hezkuntzan bi gela daude eta Lehen Hezkuntzan 5 gela. Eskola berria da gurea, eta ondorioz baliabide onak ditugu, bost ikasgelez gain, psikomotrizitate gela, jangela, liburutegia, informatika gela e.a. daudelarik. Zerbitzu aldetik, goizeko zaintza eskaintzen zaie gurasoei 07:30etatik 09:00ak arte. Jangela zerbitzua ere eskaintzen zaie; egunero 10 ikasle biltzen dira. Garraio ere badute; bi taxi ibiltzen dira egunero.

Gainontzeko eskola txikiek Altzoko eskolak adina baliabide dituzte egun?

Ixabel Lakuntza: Zerbitzu aldetik orokorrean horrela izaten da. Baliabideak aldiz oso ezberdinak dira batetik bestera. Altzok eskola berria dauka, eta oso oso ondo hornituta dago. Eskola guztiak ez daude egoera berdinean. Esango nuke eskola batzuk oso larri daudela, espazio falta izugarria dute edo eraikin zaharrak dituzte. Batzuk obrak onartuta dituzte, beste kasu batzuetan obrak egiteko baimena onartuta zegoen, baina atzera bota dituzte. Espazioaren arazoa oso larria da zenbait eskolaren kasuan.

Nola definituko zenukete eskolak herrian jokatzen duen papera?

Mikel Olano: Erabateko garrantzia dauka. Gure umeak herriko eskolara joatean dena hemen geratzen da. Batetik bestera ibiltzen dira haurrak eta horrek bizia ematen dio herriari. Eskolatik at, horrenbeste jarduera egiten dituzte, beti dagoela zerbait. Herriari bizia ematen diona eskola dela esaten dut nik. Umeak dira egunerokotasunean arnasa eta poztasuna ematen dutenak.

Nolako urtea izan da?

M.O.: Hasieran kezka eta ardura handia sentitzen genituen. Irailean hasi ginen lanean. Koordinakundetik aurreko herrietako erreferentziak eman zizkiguten. Poliki-poliki batzordeak eratzen eta gauzak lantzen joan ginen. Lan asko izan da, bilera asko izan dira, baina nire ustez, oso gauza polita ekarri du guzti horrek: herri osoa dago festaren antolakuntzan sartuta. Hasieratik planteatu genuen herri osoak parte hartu behar zuela, eta orain arte behintzat, herri osoa aritu da lanean: gurasoak, ikasleak, irakasleak, herriko elkarteak, udala… Jendea ardura handiarekin ari da lanean eta oso gustura gaude.

Eskola Txikien festa elkarrekin ondo pasatzeko ez ezik, aldarrikapenerako aitzakia izaten da. Aurten zer aldarrikatu nahi duzue bereziki?

Izaskun Karrera: Berez, festaren helburua ez da aldarrikapena. Zoritxarrez, batzuetan aldarrikapenak egiteko erabili behar izan dugu, eta kasu honetan ere, eskola batzuen egoera zein den ikusita, zerbait egingo da. Baina helburua inoiz ez da izan hori. Helburua da, umeek, gurasoek eta irakasleek elkarrekin egun bat pasatzea. Txikiak garenez, ematen du gutxi garela, baina denak elkartzen garenean, ikusten duzu ez garela hain txikiak, kopuruz behintzat. Bestalde, Altzoko eskola, herria eta bertan egiten dena beste herriek eta eskolek ezagutzeko bidea ere ematen du jaiak.

Ana Eizagirre: Nire ustez, jaia bera da aldarrikapen bat. Anto-

latzaileek, eta eskola txikietako kide guztiek euren artean dagoen giro hori normaltzat jotzen dute. Baina eskola txikien festara lehendabizikoz joaten zarenean berezitasun batzuetaz konturatzen zara: lehena da, mundu guztia sentitzen dela etxean, nahiz eta bizkaiko punta batetik Gipuzkoako beste puntara joan. Bestetik, oso argi ikusten da zer nolako lana egiten den eskola txikietan. Begi bistakoa da umeek festan daukaten protagonismoa, beti erakusten da urtean zehar egiten duten lana, zer nolako metodologiak aurrera eramaten diren, eta ikusten da, umeek zer nolako autonomia eta ekimena daukaten gauzak egiteko. Hezkuntzan oso modan daude orain hainbat irizpide: ikasleak izan behar duela subjektua, pertsonak pentsatzen duena adierazi behar duela. Lantzen diren konpetentzia guzti horiek erreflexu argia dute festan. Ni eskola txikietako festetan ez ezik, eskola publikoen bestelako festetan ere egon naiz, eta batez ere, eskola txikien jaietan islatzen dira egungo pedagogiak markatzen dituen konpetentzia eta baloreak. Egia da aldarrikapen berezi bat ez dagoela, baina hezkuntza sistemarako aldarrikatzen duguna hor dagoela ikusten dugu, eskola txikietan. Nire ustez, estamentu publikoetatik ez da hori baloratzen.

Helburua ez da aldarrikapena, baina eskola txikiek izango duzue zer aldarrikatu gaur egun…

I.K.: Nortasuna aldarrikatzen dugu. Publikoak garenez, parte bezala sentitzen gara, ez gara ezberdinak. Sare publikoaren barruan gaude, baina ezberdintasun batzuekin. Bada, hori errespetatzea nahi dugu.

I.L.: Nik aldarrikatuko nuke existitzen garela. Nire sentsazioa da existituko ez bagina bezala tratatzen gaituztela. Gogorra da bilera batera joan eta eskola txikiak aipatu ere ez dituztela egiten ikustea. Eskola txikiak sarean lan egiten dugu, sistematikoki, era antolatuan eta gure ustez modu egokian. Eta hori ez da ikusi nahi eta ez da inondik inora baloratzen. Gure irudipena da ez garela mapan ikusten. Hori egoera orokorrari begiratuta. Arazo konkretuak dira Larraul, Zubieta eta Itziarko eskolak. Zubietari Lehen Hezkuntzako ziklo bat kendu nahi diote eskolak seigarren mailara arte jarraitu ahal izatea eskatzen dutenean. Larraulek ebazpen bat dauka non eskola izaera aitortzen zaien, baina ebazpen hori ere atzera bota dute eta Haur Hezkuntzako bi gela desplazatu bezala izendatzen dute Larraulgo eskola. Itziarren ere antzeko zerbait gertatzen da: gela desplazatu bezala mantendu nahi dute, ez diote eskola izaera eman nahi, eta gainera, ziklo bat kendu nahi diote.

Ebazpen horiek aurreko gobernuko hezkuntza sailak emanak dira?

I.K.: Bai. Larraulek aurreko gobernuak emandako ebazpena zuen, baina gobernu berriak ez du ebazpen hori onartu nahi. Aurreko gobernuaren eta eskola txikien artean harremana zegoen. Batzorde bat ere sortu genuen, baina egungo gobernuak hori ere kendu egin digu.

A.E.: Duela bi legealdi proposatu genuen eskola txikiei estatus berezi bat aitortzea. Horretarako pauso batzuk eman ziren: tartean, aipatutako batzordea eratu zen. Ez hezkuntza sailarekin bakarrik, baita beste sail batzuekin ere, nekazaritzakoarekin esaterako, zeren eskola txikietan faktore askok parte hartzen dute. Sei bat urte daramatzagu Gasteizen lanean. Egia da, estatus hori formalki oraindik ez zegoela lortuta, baina hainbat pauso emanda genituen, eta lorpen batzuk ere erdietsi genituen, araudia eskola txikietara egokitzea esaterako. Urte betean hori dena alde batera geratu da. Hasieran esan ziguten eurek ez zituztela zertan aurreko gobernuaren irizpideak eduki behar. Kontua da ez dutela beste irizpiderik erakusten. Birritan deitu gaituzte irakasleen egoeraz informatzeko eta beste bitan gurasoak informatzeko. Informatu egiten dute, eta ez negoziatu. Urtea nahiko gogorra izan da eskola txikientzat. Eskolak mantentzen badira eta aurrera egiten badute, guraso, irakasle eta herrietako udalek egiten duten lanarengatik da. Kalitatea ez dator administraziotik, egiten den lanetik baizik. Beraz, alde horretatik ez dugu atzera pausorik eman. Eskola txikietatik institutuetara joaten direnek izugarrizko maila ematen dute. Horrek esan nahi du metodologia egokiak ematen direla aurrera eskola txikietan, nahiz eta adimnistrazioak hori ez baloratu.

I.L.: Hain zuzen ere, metodo-

logia horiek gure metodologia propioak dira, beste eskola publikoen metodologiek balio ez digutelako. Egokitu egin behar dugu nahitanahiez. Suertez, bide egokia bilatu dugu, eta ezaugarri horiek abantaila bezala bizitzen ditugu.

Estatus berezia errekonozitzea nahi duzue egoera bereziak ematen direlako… Adibide bat jarriko zenukete?

I.L.: Aipatu dugun batzorde hori osatu zenean han aztertzen ziren egoera bereziak. Adibidez, zortzi unitatetik gora dituzten eskolek kontsultore bat izango zutela aipatu zuten. Eskola Txiki gehienak zortzi unitate baino gutxiago ditugu; horregatik ez dugu kontsultorerik behar? Batzorde horretan erabaki zen kontsultoreak konpartitzea: hamar eskola txikirentzako hiru kontsultore jarri ziren. Hori akta hartan jaso zen, baina estatus berezi bezala kontsideratuak egongo bagina, berezitasun guzti horiek hor aitortuta egongo lirateke. Baina ez dago horrelakorik. Gaur iritsi dira eskola txikietara RPT-ak, alegia, lanpostuen zerrendak, eta kontsultore guztiak kendu dizkigute. Gu araudi eta lege guztietatik ateratzen gara, araudi horiek egitean ez gaituztelako kontutan hartzen. Guk ibili behar dugu belarritik tiraka, araudia eskola txikietara nola egokituko den galdezka.

A.E.: Badirudi, dibertsitatea koloretik bakarrik datorrela, eta aniztasuna etorkinek ekartzen dutela. Baina dibertsoak pertsonak gara. Irakaskuntzan, dibertsitatea pertsonen artean, eskolen artean, herrien artean ematen da. Asko hitz egiten da dibertsitateaz, baina gero dibertsitate hori ez da errekonozitzen. Administrazioak oso zentralizatuta du dena, eta zentralizazio horretan, eskola txikiak beti galtzen ateratzen dira. Eskola bakoitzari bere kasa lanean utzita askoz ere emaitza hobeak emango lituztekete. Eskola txikiek autonomia behar dute, beharrezko baliabideekin lagunduta noski.

Eskola Txikiek orain artean lortutakoa galtzeko arriskuan ikusten duzue?

I.L.: Guk batzordea eskatzen jarraituko dugu, eta borroka horretan batera jarraituko dugu. Baina egoera zaila da. Harremana hotza da. Hezkuntza sailak burua beste nonbait dauka. Baina hor egongo gara gu, belarritik tiraka. Eguneroko lanean jarraituko dugu. Irakasleok eta gurasook ilusioz egiten dugu lan. Ez dugu ezer bertan behera utzi, ezta utziko ere. Ez gaude etsita.

A.E.: Indarra herrian dago eta ez administrazioan. Noski, indar horrek administrazioaren laguntza edukiko balu, ba askoz ere hobe.

M.O.: Nik uste dut, indar hori igo egin dela. Arazoaren aurrean sekula baino elkartuago eta indartsuago sentitzen gara. Gainera, medio guztietan atera dira eskola txikiak, kalean gaude.

Noizko espero duzue Hezkuntza Sailaren erantzuna? Eta zer egingo duzue zuek erantzun horren aurrean?

A.E.: Ekaina hasierarako espero dugu erantzuna. Hezkuntza sailak pentsatu behar du gurasoak edozer gauza egiteko prest daudela euren umeak herrian bertan ikas dezaten. Eztabaida hau hiru herritatik eraman da legebiltzarrera. Talde parlamentario guztiak ados agertu dira eskola txikiak indartzearekin. Hezkuntza saila bakarrik geratu da. Zentzu horretan, berehala erantzun bat eman behar digute.

I.K.: Koordinakundearen aldetik argi daukagu hiru ikastetxe horietaz hitz egiten ari bagara beraiek eskatu dutelako dela; zeren eta hiru eskola horien atzetik beste eskola mordoa dago, behar larriak dituztenak baina isilik daudenak hiru eskola hauei lehentasuna emateko. Hiru kasu hauek eztabaidatzea lortzen dugunean, hauen atzean dauden eskolen alde borrokatzen jarraituko dugu.

A.E.: Askok hitzartuta zituzten eskola berritzeko lanak, horietako batzuk gainera dagoeneko eginda behar lukete, eta oraindik eta gehiago atzeratu dituzte.

Zein mezu emango zenieke beraz Hezkuntza Sailari eta gizarteari?

I.K.: Irailean ikasleak hor egongo direla. Aipatutako hiru herrietako eskola horietan ikasleak orain arte bezala jarraituko dutela herrian ikasten. Larraulen esaterako lehen hezkuntzako 1. mailako ikasle bat egongo da, eta Itziarren eta Zubietan 3. maila zabalduko dute, 1. eta 2. mailetako ikasgelak mantentzeaz gain. Gurasoek batzarrak egin dituzte eta sinatu egin dute hori egin nahi dutela. Ez Larraulgo Itziarko eta Zubietako gurasoek bakarrik, eskola txikietako guraso guztiek ehuneko ehunean babestu dute jarrera hori. Konpromisoa erabatekoa da.

Zer prestatu duzue ekainaren 13rako? Nola gonbidatuko zenituzkete irakurleak?

M.O.: Goizeko 10:00etatik gaueko 22:00ak arte festa egongo dela, eta Altzok bere altzoan hartuko zaituztela.

I.K.: Ekainaren 13ko festa garai bateko herri txikitako festen antzekoa izango da. Galdu dugun hori, hemen mantendu egiten dela erakutsiko dugu.

A.E: Eremu erdalduneko jendea ere gonbidatu nahi dugu, egun bat euskaraz pasatzeko modua baita, giro ederrean gainera.